

ράδοξα, καὶ ἀναμιγνυόμενον μὲ τὸ αἷμα, ἐπιπτε
κατὰ γῆς· ἦτο θέαμα φοβερόν. Ὁ Ροβέρτος τὸν
ἐνηγκαλίσθη ἔνθακρος, καὶ ἐπῆρε τὸν σκοῦφον!
Ὁ Μουσταφᾶς ἔρριψε τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ
τοῦ κυρίου του, ἀφῆκε κραυγὴν — κραυγὴν χα-
ρᾶς ὅτι τὸν ἐνηγκαλίσθησαν, ἢ λύπης ὅτι τὸν
ἐλησμόνησαν τόσον ὀργήγορα, τίς οἶδε; — καὶ
ἐξέπνευσε!

Ἐν τούτοις ἡμέραν τινὰ θλίψεως φιλόσοφος
τις ἐσυκοφάντησε τοὺς σκύλλους, εἰπὼν ὅτι ἡ
ἀξία των δὲν εἶνε ἀνωτέρα τῆς τῶν ἀνθρώπων!

ADOLPHE DESTROYES.

ΑΠΟΚΡΕΩ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΙ

Τόσον στενωῶς συνδεδεμένοι εἶνε σήμερον αἱ
ἀπόκρεω καὶ αἱ προσωπίδες, τόσον ἐσυνειθίσα-
μεν λέγοντες ἀπόκρεω νὰ ἐνοῶμεν προσωπιδο-
φόρους καὶ μετημφιεσμένους, ἢ κουδουνάτους, ὡς
ἀποκαλοῦσιν αὐτοὺς ἐν Σμύρῃ, ἢ εἰδωλα, ὡς
προσφεύστατα τοὺς ἀπεκάλει ἡ τοπικὴ ἀθηναί-
κῃ διάλεκτος πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ἢ μασκα-
ράδες τέλος πάντων, ὡς τοὺς ὀνομάζει σήμερον
κοινῶς ὁ λαὸς, ὥστε δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι
ἡ ἱστορία τῶν προσωπίδων εἶνε ἱστορία τῆς
ἀπόκρεω, καὶ τῶν ἀπαλιν. Δὲν ἔχει ὅμως οὕτω
τὸ πρᾶγμα. Αἱ προσωπίδες καὶ αἱ μεταμφιέσεις
εἶνε πολὺ τῆς ἀπόκρεω ἀρχαιότεραι, διὰ τὸν
ἀπλοῦν λόγον ὅτι εἶνε ἀρχαιότεραι τοῦ χριστια-
νισμοῦ, ὅστις ἐγέννησε τὴν τεσσαρακοστὴν καὶ
τὰς νηστείας καὶ τῆς ἀπόκρεω τὰς ἐορτάς. Ἄν
δὲ ἡ χριστιανικὴ ἀπόκρεω διετήρησε τὴν εἰδωλο-
λατρικὴν προσωπιδοφορίαν, συνέβη τοῦτο δι' ἓν
λόγον κατωτέρω θέλομεν ἰδεῖ.

Τὸ ἔθιμον τῆς προσωπιδοφορίας καὶ τῶν με-
ταμφιέσεων, συνοδεῖον ἐορτάς ὁμοίας περίπου
πρὸς τὰς ἐορτάς τῆς σημερινῆς ἀπόκρεω, ἀπαν-
τάται παρ' ἀρχαιοτάτοις λαοῖς. Οἱ Ἑβραῖοι αὐ-
τοὶ, ὁ τοσοῦτον αὐστηρὸς οὗτος λαὸς, εἰς θν
ἀπηγόρευεν ὁ ἱερὸς νόμος τὴν μεταμφίεσιν,
μετημφιέννυτο οὐχ ἦττον κατὰ τὴν ἐορτὴν
τῶν φρουρῶν ἢ φουρίμ, πανηγυρίζοντες κατ' αὐ-
τὴν, τῆ παραγγελίᾳ τοῦ ἐλευθερωτοῦ των Μαρ-
δοχαίου, τὴν ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τοῦ Ἄμᾶν ἀπαλ-
λαγὴν των. Καὶ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἐπίσης
ὑπέθεσάν τινες ὅτι ἀνεῦρον ἐορτὴν ὁμοίαν πρὸς
τὴν σημερινὴν ἀπόκρεω, τελουμένην δι' ὀργίων
καὶ μεταμφιέσεων, ὁ δὲ γάλλος Βαρῆστ ἐβάπτι-
σεν αὐτὴν χερουβ καὶ τὴν περιέγραψε μετὰ
πολλῆς θερμότητος φαντασίας. Δυστυχῶς ὅμως
οὐδεμία μαρτυρία περὶ τοιαύτης ἐορτῆς, οὕτω
μάλιστα καλουμένης, καὶ ἐορταζομένης ὅπως
ὁ ἐπιφυλλιδογράφος τοῦ γαλλικοῦ *Aiwanos* περιέ-
γραψεν, ἀπαντᾶται εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγρα-
φεῖς. Εἰς τὸν Πλούταρχον μόνον εὐρίσκομεν, ὅτι

κατὰ τὴν ταφὴν τοῦ ἱεροῦ βόδς Ἀπίδος οἱ αἰ-
γυπτιοὶ ἱερεῖς ἐτέλουν εἰδός τι βακχικῆς ἐορτῆς,
φέροντες νεβρίδας καὶ θύρσους, βοῶντες καὶ ὀρ-
χοῦμενοι καὶ ὀργιάζοντες· ἡ τελετὴ ὅμως αὕτη
ἦν πάντῃ ἔκτακτος, οὔτε ἐπανήρχετο κατ' ὠ-
ρισμένον χρόνον, ὡς τὰ ἑλληνικὰ Διονύσια καὶ
τὰ ῥωμαϊκὰ Σατουρνάλια καὶ Λουπερκάλια,
ἢ τοὶ Κρόνια καὶ Λύκαια, εἰς ἃ κυρίως πρέπει νὰ
ζητηθῇ ἡ ἀρχαιοτάτη τῆς σημερινῆς ἀπόκρεω
συγγένεια.

Περίεργον δὲ εἶνε, ὅτι τὸ προσωπεῖον τῶν ση-
μερινῶν κρονίων δὲν εἶνε ἄμεσον προῖον τῶν
Διονυσίων καὶ τῶν κατ' αὐτάς μεταμφιέσεων καὶ
ὀργίων, ἀλλὰ γέννημα τοῦ παλαιοῦ θεάτρου,
ὅπερ εἶνε τὸ ἄμεσον τῶν Διονυσίων προῖον. Ὁ-
πωςδῆποτε μεταμφιέσεις καὶ προσωπεῖα καὶ
θεάτρον συμπίπτουσι κατὰ τὰς παλαιὰς αὐτάς
ἐορτάς· ὅταν δὲ τις ἀναλογισθῇ ὅτι καὶ τὸ πρω-
τόγονον ἐκεῖνο θεάτρον οὐδὲν ἄλλο ἦτο κατ' ἀρ-
χῆς ἢ εὐφυῆς τις σατυρικὴ παράστασις συγ-
χρόνων προσώπων καὶ πραγμάτων, ἦτοι σκόπι-
μός τις *mascarade*, πολλὴν θέλει ἀνεύρει τὴν
ἀναλογίαν τῶν παλαιῶν Διονυσίων πρὸς τὴν
σημερινὴν ἀπόκρεω.

Δὲν περιμένει βεβαίως ὁ ἀναγνώστης τῆς
Ἑστίας λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν πρὸς τιμὴν
τοῦ Βάκχου ἀγομένων ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἑλ-
λήνων ἐορτῶν, καθότι αἱ στῆλαι τοῦ περιοδικοῦ
τούτου θὰ μετεβάλλοντο ἐν τοιαύτῃ περιπτώ-
σει εἰς ἀρχαιολογίαν· θεὸς φυλάξῃ δὲ τὸν ση-
μαίνοντα τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς νὰ μετα-
πέσῃ εἰς ἀρχαιολογίας διδάσκαλον. Τοσοῦτο μόνον
ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ τὴν πανήγυριν
ἐκεῖνην ἄγοντες, μετημφιεσμένοι οἱ μὲν ἄνδρες
εἰς σατύρους, αἱ δὲ γυναῖκες εἰς βακχίδας καὶ
νύμφας παντοειδεῖς, ἐστεμμένοι μὲ κισσόν, κε-
χρωματισμένοι τὰ πρόσωπα διὰ πηλοῦ καὶ βατ-
φῶν καὶ αἰθάλης, φέροντες πέριξ τοῦ σώματός
των δέρματα καὶ εἰς χεῖράς των θύρσους, πε-
ριεφέροντο εἰς τὰς ὁδοὺς μεθύοντες, αὐλοῦντες,
κυμβαλίζοντες καὶ τυμπανίζοντες, ἀπαραλλά-
κτως περίπου ὅπως σήμερον οἱ τῶν κατωτέρων
τάξεων μετημφιεσμένοι διατρέχουσι μέχρι βα-
θείας νυκτὸς τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ Ψυρῆ εἰς τὴν
Πλάκκ καὶ ἀπὸ τῆς Νεαπόλεως εἰς τοὺς ἁγίους
Ἀποστόλους, ἀφθόνους ἐπίσης τελοῦντες τὰς
σπονδὰς εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου, — ἵνα ἢ οὕτω
πληρυστέρα ἡ συγγένεια τῶν παλαιῶν καὶ νεω-
τέρων Διονυσίων, καὶ τῶν ἐορτασίμων αὐτῶν
θιάσων — μὲ μόνην ἴσως τὴν διαφορὰν, ὅτι
οἱ σημερινοὶ πανηγυρισταὶ ὀχοῦνται ἐνίοτε ἐφ' ἀ-
μάξης καὶ συνοδεύονται πολλῶν ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ μέ-
λους τῆς ἀπαραιτήτου *φουαρμόνικας*.

Ὅμοια περίπου ἐτέλουν οἱ ῥωμαῖοι κατὰ τὰς
ἐορτάς τῶν Κρονίων καὶ Λυκαίων, κατ' ἃς καὶ
οἱ δοῦλοι αὐτοὶ μετημφιέννυτο εἰς κυρίους, οἱ
δὲ πανηγυρισταὶ, ἀλείφοντες τὸ πρόσωπον δι' αἰ-

ματος και γάλακτος, και δερμάτινα περιεζωσμένοι λωρία, περιέτρεχον μεθύοντες τὰς ὁδοὺς, και εἰς πᾶσαν παντὸς εἶδους διασκέδασιν παρεδίδοντο ἀνεξέλεγκτοι.

Τὰς ῥωμαϊκὰς ταύτας ἑορτάς, τελουμένας κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους, διετήρησεν ὁ χριστιανικὸς κόσμος κατὰ τὰς ἀποκρέως αὐτοῦ, αἵτινες τὸ πρῶτον ἤρχίζον ἀπὸ τῆς 25 Δεκεμβρίου, και ἀποβαλὼν τὴν εἰδωλολατρείαν, διεφύλαξεν οὐχ ἤττον τὰ εὐάρεστα ἔθιμά της και τὰς φαιδράς της πανηγύρεις.

Οὕτω δὲ ἐτέχθη ἡ ἀπόκρεω και πᾶσα αὐτῆς ἡ πομπή, οἱ προσωπιδοφόροι της, οἱ ἀρλεκινοὶ της, οἱ μακηδόροι της και εἴ τι ἄλλο. Μάτην εὐθὺς ἐν ἀρχῇ πολλοὶ τῶν χριστιανῶν αὐτοκρατόρων τὴν κατεδίκασαν, μάτην κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα ὁ ἐπίσκοπος Βαρκελώνης Τατιανὸς προσεπάθησε διὰ συγγραφῶν νὰ ἀποτρέψῃ τοὺς χριστιανούς τῶν ἀνθηθικῶν και διαβολικῶν αὐτῶν διασκεδάσεων. Μάτην κατόπιν ὁ Τερτυλλιανὸς και ὁ Χρυσόστομος και Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρὸς προέγραφον αὐτάς και τὰς κατεδίκασον διὰ φράσεων φοβερῶν και γλώσσης πυρίνης. Ἡ ἀπόκρεω και τὰ προσωπεῖα και αἱ μεταμφιέσεις, ἡ μέθη και ἡ ἐκλυσις και τὰ ὄργια τῶν νέων αὐτῶν κρονίων ἐπέζησαν και ζῶσι μέχρι σήμερον, ὡς ζῆ και θὰ ζήσῃ πάντοτε ἡ ἀνθρωπίνη μωρία και ἡ ἔμφυτος τῆς διασκεδάσεως ἀνάγκη.

Ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου δὲ ἰδίως μετὰ Χριστοῦ αἰῶνος, ὅτε αἱ ἑορταὶ αὐταὶ θρησκευτικῆν, οὕτως εἰπεῖν, περιβληθεῖσαι μορφῆν, διευτυπώθησαν ὡς ἑορταὶ τῶν *tre. l'ân*, τῶν *ρηπίων* και τοῦ ὄνου, πολλὰς μετέλλαξαν φάσεις μέχρι τῶν νεωτάτων χρόνων, ὅτε περιοριζόμεναι ὀλονὲν και ἀποβάλλουσαι τὴν τε πρωτοτυπίαν αὐτῶν και τὴν ἀρχικὴν φαιδρότητα και χάριν, ἐξέπεσον τέλος εἰς τὰ μελανὰ δόμινα και τὰ μετάξινα ἡμιπροσωπεῖα τῶν χορευτικῶν ἐσπερίδων.

Ἡ ἑορτὴ τῶν *tre. l'ân*, ἡ και ἄλλως ἑορτὴ τῶν *ρηπίων* καλουμένη, ἐτελεῖτο κατὰ τὰ Χριστούγεννα ἐν αὐταῖς ταῖς ἐκκλησίαις, ἦν δὲ χυδαιοτάτη τις και λίαν χονδροειδὴς και ἀγροϊκὸς πανηγυρίς. Ἡ ἑορτὴ τοῦ ὄνου ἦν τὸ αὐτὸ περίπου πρᾶγμα ὑπὸ ἄλλο ὄνομα, ὁμοίαν δὲ καθόλου εἶχον τὴν φύσιν ἡ ἑορτὴ τῆς μωρᾶς μητρὸς και ἡ τοῦ βασιλέως *Peré* ἐν Γαλλίᾳ, ἡ τὰ *παίγνια* τῆς *Ταράσκης* και αἱ ἑορταὶ τοῦ *τρυγητοῦ*. Ἰνα δὲ, ἔστω και ἀμυδρῶς μόνον, ἐνοήσωσιν οἱ ἡμέτεροὶ ἀναγνώσται εἰς ποῖον ἐκλύσεως και ἀκολασίας βαθμὸν περιῆλθον αἱ τοιαῦτα πανηγύρεις κατὰ τὸν μεσαιῶνα, ἀρκεῖ τοῦτο μόνον νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἡ θεολογικὴ σχολὴ ἐν Γαλλίᾳ ἀπηγόρευεν αὐτάς ῥητῶς κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα· οὕτω δὲ φυγαδευθέντα ἐκ Γαλλίας, κατέφυγον τότε τὰ χριστιανικὰ ταῦτα Κρόνια εἰς Ἰταλίαν, ὅπου τὰ ἀπαντῶμεν πλέον ὑπὸ τὸ σημερινόν των ὄνομα *carnavale*, ἡτοι ἀπόκρεω.

Ἐκεῖ παρίσταται τὸ πρῶτον ἡ ἀπόκρεω, ἀποτελοῦσα τὸν προθάλαμον οὕτως εἰπεῖν τῆς τεσσαρακοστῆς, ἐν ᾗ λέγουσιν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὸ κρέας: *χάιρε!* (*carne-vale.*) Ἐκεῖ ἀνεπτύχθη εἰς μεγαλοπρεπῆ και φαιδρὰν ὄλην σειρὰν διασκεδάσεων ἡ ἑορτὴ αὕτη, και ἐκεῖθεν διεδόθη κατόπιν ὑπὸ τὴν νέαν της αὐτὴν φάσιν καθ' ὄλην τὴν Εὐρώπην. Ἐκεῖθεν ἐπεχύθησαν, εἰς Γαλλίαν ἰδίως, τὸ πλήθος ἅπαν τῶν παραδόξων ἐκείνων ἰταλικῶν προσωπειῶν και τύπων, ὁ ἀρλεκίνος και ὁ Ἰταλὸς *καραγκιόλης* *πολιχινέλης*, και τὰ πολυποικίλα τῶν μεταμφιέσεων εἶδη. Τότε Ἐρρίκος ὁ Γ' ἔτρεχε μετμημφισμένος εἰς τὰς ὁδοὺς, δέρων τοὺς διαβάτας, Ἐρρίκος ὁ Δ' εἰσήρχετο ἐν συνοδίᾳ προσωπιδοφόρων εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἀστῶν, Λουδοβίκος ὁ ΙΑ' ἠγεῖτο κατὰ τὴν ὁδὸν ἀγίου Ἀντωνίου τοῦ φαιδροῦ ὁμίλου τῶν θιασωτῶν τῆς ἀπόκρεω, και Λουδοβίκος ὁ ΙΒ' παρεῖχεν ἀφορμὴν γλωσσαλγίας εἰς τοὺς Παρισίους διὰ τῶν σκανδάλων τῆς Κουρτίλλης. Μετ' ὀλίγον δὲ, δι' ἐπισήμου διατάγματος τοῦ ἀντιβασιλέως, κατεστάθησαν ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Μελοδράματος κατὰ τὸ ἔτος 1715 οἱ χοροὶ τῶν μετμημφισμένων, οἵτινες ἀποτελοῦσι μέχρι τῆς σήμερον μίαν τῶν μᾶλλον ἀξιοθεάτων διασκεδάσεων τοῦ παρισινοῦ κοινοῦ κατὰ τὴν ἀπόκρεω.

Ἐν Ἰταλίᾳ ὁμοῦ ἰδίως, και πρὸ πάντων ἐν Βενετίᾳ και Ῥώμῃ, ἀνεπτύχθησαν ἐν πάσῃ αὐτῶν τῇ λαμπρότητι αἱ ἀπόκρεω, διατυπωθεῖσαι εἰς συστηματικὴν, πάνδημον και ἐθνικὴν οὕτως εἰπεῖν ἑορτήν. Αὐτόθι δὲ, και ἐν Ῥώμῃ μάλιστα, διατηροῦσι και σήμερον ἔτι ἀκμὴν τινα ἀναμιμνήσκουσαν τὴν παλαιὰν αὐτῶν περιφανῆ πομπήν, ὅπως ἄλλοτε ἴσως, τῶν καιρῶν εὐδοκούντων, θέλω διηγηθῆ εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς *Ἐστίας*.

Κατὰ τὰ λοιπὰ τῆς Εὐρώπης μέρη αἱ ἀπόκρεω ὀλίγην ἔχουσι ζωηρότητα και οὐδέποτε σχεδὸν διεμορφώθησαν εἰς γενικὴν και πάνδημον τοῦ λαοῦ διασκέδασιν, οὔτε ἐξέχουσιν εἰς τὰς ὁδοὺς και τὰς πλατείας τὴν φαιδρὰν τύρβην τῶν ἰταλῶν προσωπιδοφόρων. Ἐν Ἀγγλίᾳ και Γερμανίᾳ εἰσὶ ψυχραὶ και περισκεμμέναι, περιοριζόμεναι εἰς χορούς τινὰς μόνον ὀλίγων μετμημφισμένων και ἔτι ὀλιγωτέρων προσωπιδοφόρων. Ἐν Ἰσπανίᾳ παρέχουσιν ἀφορμὴν, ὅπως πᾶσαι σχεδὸν αἱ τοῦ λαοῦ ἑορταὶ, εἰς ταυρομαχίας· ἐν Ῥωσσίᾳ δὲ ἀραιοὶ τινες πού και που και ἀγροϊκοὶ μετμημφισμένοι φαίνονται δημοσίᾳ.

Ἐν τῷ Βουένος-Ἀῦρες και τῷ Μοντεβιδεο τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς τελεῖται ἔτι ζωηρὰ και μετὰ πολλῆς τῆς φαιδρότητος ἡ ἑορτὴ τῆς ἀπόκρεω· κυριωτάτη δὲ κατ' αὐτὴν διασκέδασις εἶνε νὰ βρέχῳαι τοὺς διαβάτας, και νὰ λιθοβολῶσιν ἀλλήλους οἱ ἑορτάζοντες δι' ὧν πεπληρωμένων ὕδατος. Ἄλλοιόμιμον εἰς τὸν δυσαρ-

στούμενον ἐκ τῆς χαλᾶζης ταύτης, καὶ πολὺ περισσότερον ἀλλοίμονον εἰς τὸν φέροντα καινούργη καὶ κομψὰ ἐνδύματα.

Παρ' ἡμῖν ἐν Ἑλλάδι ἔπαθε καὶ ἡ ἀπόκρως ἔτι ἔπαθον πολλὰ ἄλλα ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις, μετὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ πολιτισμοῦ τῆς δύσεως, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον ὄλονεν διαρρῦθμισιν τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ λαοῦ. Πλὴν τῆς Ἑπτανήσου, καὶ τῆς Ζακύνθου ἰδίως, ἔπου μεταμφιέννυνται καὶ ἐξέρχονται εἰς τὰς ὁδοὺς... αἱ γυναῖκες μόνον, καὶ αὐταὶ αἰ εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις ἀνήκουσαι, ἡ προσωποφορία περιωρίσθη εἰς τὰς κατωτέρας κλάσεις τοῦ λαοῦ, τροποποιηθεῖσα ἱκανῶς, καὶ πολὺ τοῦ ἀρχικοῦ αὐτῆς χαρακτῆρος ἀποβαλοῦσα. Οἱ τοσοῦτον περίφημοι ἄλλοτε μακροὶ ἐξέλιπον, οἱ διαβόλοι μὲ τὰς μακρὰς κουδουνάτας οὐράς των ἠφανίσθησαν σχεδὸν παντελῶς, οἱ τουρκαλάδες δὲν φαίνονται πλέον, καὶ οἱ διὰ ξηρῶν σῶκων συναγείροντες περὶ ἐχυτοῦς καὶ ἀγρεύοντες τὰ παιδιὰ τῶν ὁδῶν σπανίως πού καὶ που ἀποφασίζουσι νὰ ὑποστῶσι τὴν δαπανηρὰν ταύτην διασκέδασιν. Ἡ *καμήλα* μόνη ζῆ ἐτι ἐν πλήρει αὐτῆς ἀκμῇ, χάρις εἰς τὴν πολυέλεον ἀνοχὴν τῆς ἀστυνομίας, καὶ περιάγει τακτικῶς εἰς τὰς ὁδοὺς τοὺς βυπαροῦς αὐτῆς πόδας, τὸ πολὺθρόν της *χράμιον*, τὴν *σανιδωτὴν* αὐτῆς *ράχιν* καὶ τὴν *μεμιλωμένην* ἀρνακίδα τοῦ τραχήλου της, ἡγουμένου τοῦ ἀτρομήτου αὐτῆς ὁδηγοῦ, ὅστις, συνδυάζων τὸ τερπνὸν τῷ ὠφελίμῳ, μεταβάλλει ἐν τέλει τῆς παραστάσεως τὸ σείστρον αὐτοῦ εἰς δίσκον ἐλεημοσύνης. Ἐκερδήσαμεν ὅμως, ἀνθ' ὧν ἀπωλέσαμεν, τὰ *ρόπαλα* καὶ τὸ αἰωνίως συναχωμένον ζεῦγος τῆς μουσικῆς των, τοὺς δωδεκάετες των ἀθλητὰς καὶ τὰς βερυπωμένας των περισκελίδας τὸν νεωτερισμὸν δὲ τοῦτον ὀφείλομεν ἀναντιρρήτως εἰς τὸν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει σχοινοβατικὸν θίασον τοῦ Σουλιέ. Ἐπληρώσαμεν μὲν ἄλλοτε χιλιάδας τινὰς φράγκων εἰς τὴν διεύθυνσίν του, — τιμὴν τῆς τιμῆς της, — ἀλλὰ μᾶς ἔμειναν τοῦλάχιστον τὰ *ρόπαλα* πρὸς παρηγορίαν μας.

Ἐκερδήσαμεν προσέτι, — ὀλίγου δεῖν νὰ τὸ λησμονήσω, — τοὺς «χοροὺς μετημφισμένων καὶ μὴ,» μετὰ τῶν εἰς κυρίας μεταμμορφωμένων μυστακίων βρακοφόρων, μετὰ τοῦ ὀρθίου ἐν μέσῳ αὐτῶν χοροδιδασκάλου, τοῦ ἀληθῶς ἀπὸ καθέδρας διευθύνοντος τοὺς τετραχόρους, καὶ μεθ' ὅλης αὐτῶν τῆς παροινίου πομπῆς καὶ τῆς βακχικῆς παραλυσίας.

Καὶ εἰς ταῦτα μὲν περίπου ἀρκεῖται σήμερον ὁ λαός, ὃ ἐν ὀλίγῳ συνήθως ἀρκοῦμενος, καὶ ἐξ ὀλίγου διασκεδάζων. Αἱ ἀνώτεροι δὲ καὶ μᾶλλον πεπολιτισμένοι τῶν Ἀθηναίων τάξεις, αἱ ἐντρεπόμεναι, ὡς φαίνεται, νὰ μεταμφισθῶσιν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ἀποζημιουῦνται τὴν

νύκτα διὰ τὴν ἐγκράτειαν τῆς ἡμέρας. Τίς κατὰ τὰς ἐσπέρας ταύτας δὲν ὑπῆρξε μάρτυς — καὶ μάρτυς πολλάκις — φιλικῆς τινος δῆθεν ἐπιδρομῆς ὁμάδος προσωποδοφῶρων, οἵτινες εἰσερχόμενοι ὡς δορυκτῆτορες εἰς τοῦ φίλου — καὶ τοῦ μὴ φίλου — τὴν οἰκίαν, νομίζουσι ἐν ἀπαραμίλλῳ ἀφελείᾳ, ὅτι μεγάλην παρέχουσι ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς ἐνοικοῦντας, φέροντες εἰς αὐτοὺς ἀνησυχίαν καὶ θόρυβον, καὶ ἀποτεινόντες αὐτοῖς συνήθως τοιαύτας φιλοφροσύνης φράσεις, ὁποίας δὲν ἠθελον τολμήσει νὰ προφέρῃσι χωρὶς προσωποπείου; Πράττουσι δὲ τοῦτο οἱ φαῖδροι καὶ ἀγαθοὶ μετημφισμένοι χαριζόμενοι εἰς τοὺς φίλους των, εἰς οὓς παρέχουσι τὴν εὐχάριστον ἀφορμὴν νὰ μαντεύσωσι τοὺς γνωστοὺς προσωποδοφῶρους ὑπὸ τὸ ἄγνωστον προσωπεῖόν των. Γίνονται, δηλαδὴ, *αἰνίγματα*, καὶ σὰς προσφέρονται εἰς λύσιν καὶ ἵνα καταστῆσασιν τὴν λύσιν ταύτην δυσχερῆ, ἀλλάσσουσι τὴν ὁμιλίαν των ὅσον δύνανται καὶ τὸ πνεῦμά των ὅσον δὲν δύνανται, καὶ προσπαθοῦσι νὰ εἴπωσιν εὐφυΐας, αἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεταπίπτουσι εἰς πολὺ *χυδαίαν* αὐθάδειαν.

Εὐλογημένοι προσωποδοφοροὶ! καθίσατε ἡσυχῶ εἰς τὰς οἰκίας σας, καὶ κανεὶς δὲν ἔχει διάθεσιν νὰ σὰς μαντεύσῃ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΚΑΡΦΙΤΣΑ ΚΑΙ ΒΕΛΟΝΗ

Μία Καρφίτσα καὶ μία Βελὸνῃ ἦσαν γειτόνισσαι μέσα εἰς ἓν καλαθάκιον ἐργοχείρου καὶ ἐπειδὴ καὶ αἱ δύο ἦσαν ἀργαί, ἤρχισαν νὰ φιλονεικῶσιν, ὡς φιλονεικοῦν πάντοτε ὅλοι οἱ ἀργοί.

— Ἦθελα νὰ ἡξερῶ, εἶπεν ἡ Καρφίτσα, διὰ τί πρᾶγμα εἶσαι καλὴ, καὶ πῶς ἔχεις τὴν ἀπαίτησιν νὰ φαίνεσαι καὶ σὺ εἰς τὸν κόσμον χωρὶς κεφαλὴν;

— Κ' εἰς σέ, παρακαλῶ, εἰς τί χρησιμεῖς ἡ κεφαλὴ, ἀπεκρίθη μὲ πικρίαν ἡ Βελὸνῃ, ἀφ' οὗ δὲν ἔχεις ὁμμάτιον;

— Κ' εἰς τί χρησιμεῖς ἐν ὁμμάτιον, ἐπανελάθεν ἡ Καρφίτσα, ὅταν μάλιστα ἔχη πάντοτε κάτι τι μέσα;

— Ἐγὼ εἶμαι δραστηριωτέρα, καὶ κάμνω περισσότεραν ἐργασίαν ἀπὸ σέ, εἶπεν ἡ Βελὸνῃ.

— Ναί, πλὴν δὲν θὰ ζήσης πολὺ, ἀπεκρίθη ἡ Καρφίτσα, διότι ἔχεις πάντοτε βᾶμμα εἰς τὸ πλευρόν σου.

— Εἶσαι κακοβροζικὸν καὶ λιγυσμὸνον ὄν! εἶπεν ἡ Βελὸνῃ.

— Καὶ σὺ εἶσαι τόσον ὑπερήφανος, ὥστε δὲν ἔμπορεῖς νὰ λιγύσης χωρὶς νὰ συντρίψῃς τὴν *ράχιν* σου.

— Θὰ σοῦ πετάξω τὴν κεφαλὴν ἂν μὲ προσβάλης ἄλλην φορὰν.